AZALPENAK

...DAZLIAI

...k da lorra, au!
...r dozu ba? Larri zagoz-edo?
...rrijago be bai. Amaiatxu idaz-lan
...k dodaz egunero ta ezin gustijai toki
...

...rregaitik eztozu urduri ixan-biar.
...lan enaz urduri ixango ba? Idazki-
...ak argitaldu dodaz eta idazliak asa-
...errijan dozuz euren lanakeztabezelako
...n izparringijan. Egunean iru orrijal-
...orrari emongo ba'geunskijo be ezta-
...rik ixango ba'geunke.
...tsijak larrituten zaus!
...k gitxijak. Idazle gustijak dira neu-
...k bardiñak. Anai ta adizkidiak. Ga-
...gustijak "iganderako" ipinten dotsube
...ondoren-askenean. Zer egin?
...Nik badakit zer egingo neuken...
...Emon egistazu ta eskertuko zaitut.
...Ostatxubak argitaldu ta bestiak erre.
...Ori zuk egingo zeunke baña nik ez.
...k idastita datosenai, apaindu biar dau-
...k orreztu. Zigorrakaz eztozu ezer
...o, eztijagaz bai ostera.
...Eztija emon egijozube idazle batzuri...
...entzat ezta egin eztirik...
...k ona etorri gero iñor iraindutén.
...tsuak eztiranentzat ondo dagoz sarta-
...k baña etxekoentzat ez.
...Orreguen ibilliko zara larri ta estu.
...k sarta otzara barrura jaurtiten bado-
...k bijotz txarra estogu ixango.
...k idatzale bat iraindutiak min-egiten
...k neuri. Batzubenak otzara sakonera
...k bota dodos baña lerrotxu onein bitartez
...k guztijo gura dautsoet egite-txar onen ze-
...k Asaipenik emon ez eta idazkijak
...k bota ezean, minduten dira idazliak, eta
...k jas mindu be.
...k geuke zeure kolkuan bixi-guro. Izki-
...k ondo irakurten, okerrak zusenduten eta
...k lor zagoz mai baten ganian. Eta zeta-
...k san ori? Euzkerak zer irebasten dau
...k orrein lantxubakaz?
...Ze irebasten daun? Asko ta asko. Len
...k Aberrija egiteko da. Ezta naikorik? Ga-
...k euskerearen zaindari-buru dira geure
...k. Bakotxak al'dabena egiten dau ta
...k bixijanari, asko eskatuten yako, gitxi,
...k iri. Buru-argi lar dagoz gaurko
...k, baña eztabe gauza andirik egiten
...k larren. Gaxo oneik ostera amaikatxu
...k gur badagije.
...k Agaz isketan jarri baño gurago dot
...k juan. Agur.
...k Agur ba.
...k, lorunbatean izketa auxe euki ne-
...k idazkide bategaz. Zebek esango dozu-
...k izlo-onean nor dabillan. Idazleok, par-
...k azketsi idazti gustijak argitaldu ez-
...k. Ogei dagoz neure kutxan atzera-
...k Errijetan abertzaliak idazteko zaleta-
...k daukoeta, onek esaten daust. Ori-
...k bai gaurko joritasunak. Aurrera.)

LAUAXETA.

...gunekua

...URA'KO GUDAKETEA

...'ko urtia zan. Aldi aretan III garren
...ren bakaldunak agintzen eban Astu-
...ta León'en, eta edestilarijakandik
...a" ixena irabazi eban.
...Kordoba'tar Mohamed'egaz eban gu-
...k gitxi eretxita, Aberri-laterrijak ira-
...k be ondo eritxola, sorkalde-aldeko
...k bakalderri Aberri azkiak bere esane-
...k trabagi eban; eta gudarozte bildur-
...k batuta, Araba'rantz egin eban, Ei-
...k Indiak bere agindupian ebazan errija-
...k tuteko asmuz. Eta iñok be uartu-
...k eta otoz-otuan laterri txiki are-
...k tiran-eta, bertakuen aurkarik txiki-
...k be idoroge, Eilon euren jaunari ora-
...k espetxeratu egin eban. Eilon'en men-
...k euren jauna aldeztuteko alegiñik
...k be ezeben egin; Eilon'egaz des-
...k ziran, ba, euren jauna bertanbera
...k eskubetan itxijagaz, bakalduna-
...k menpeko be eurak gura-ta egin ziran.

...k Ovideo'ra eruan eban gero, eta
...k espetxe-gela baten amaitu ebazan az-
...k egunak.

...k garren Albontsa bakalduna gurenda
...k arropuztuta-edo, Araba'tik Bizka-
...k eguala-ta, Bizkai'rantz egiteko
...k sortu yakon, sortu ixan ezpa-
...k askozaz be oba eban baña. Biz-
...k agiñak erakutsi eutsoezan, ba,
...k!

...k bakaldunak, Ebro'tik asita Kan-
...k tasorarteko muru ta mendi, aran
...k gustijak espetxian eukan Eilon
...k lurrak zirala uste eban, ba, eta
...k erri areik bere menpian zirala,
...k eta itxasuaren bitarte iñungo
...k morok aspiratuge bixi ziran euz-
...k bere altasunaren indarpian buru-
...k tuko ebelako ustia eban, eta gero,
...k erri-menpetubaren antzera urta-
...k atxubak eruaten beraganatuko zi-
...k be bai.

...k bakaldun altsu eretxija baña
...k zan, ta ¡erdi-erditetik erratu
...k itarrak, ba, gaztelar bakalduna-
...k be egin barik, euren Jaun-
...k gurtu ta Euzkadi euren Aberrija
...k jarraitu eben; españar bakaldun
...k aramonik be ezeutsen egin.
...k tarren uste bako egikera onek, Al-
...k mustur-okertuta imiñi eban, ¡asa-
...k zan!, eta bizkaitarrai guda egi-
...k. Orraiti, bera, bizkairatuten
...k, Ordoño bere anayea bidaldu
...k ta gadarozte bildurgarri bategaz
...k be.

...k itarrak baña Bizkaya aldeztu biar
...k gudarozterik bildurgarrijenak be
...k bildurtuten. Euzko-mendijetako asal-
...k bat dan.an, eta etxeko jau-
...k ate-aurrian zutunik dala entzun
...k da?" "¿Zer ete da gura dau-
...k eta ugazabaren oñetan lotan dan
...k jagita bere zaunk-otsa Altabiz-
...k entzunerazoten ba'dau; Ibiñaga-
...k burrunbada motelen bat susmau;
...k eta eskerrerantz burubari era-
...k aurrerantz dagijan gudaroztiaren
...k oyartzun motela mendi ertzeta-
...k tarte-ziar duala uartu eta etxeko
...k bere guda-dardarak zorroztuten
...k gutarrak mendi-erpiñetatik eu-
...k adarrakaz dagijen guda-deya en-
...k euzkotarren aurka jagiteko
...k ixaten da.

...k Ordoño'ren gudaroztiagaz ikusi biar
...k tar gudarijak etziran barriz
...k txori-malok atzerantz eraiteko la-

kuak, ez; euren azkatasuna maite ebenak ziran, ba, danak, eta eurena zan azkatasuna iñori kentzen laketuko eutsoen baño lenago, euren zanetako euzko-odol gorrijagaz euzko-erreka gustijak gorrituko ziran.

Aurrezaur gixa-lagiz guda egitera juakijoezanen bildurrik ezeben ixaten areik bizkaitar gudari adoretsubak. Au egiztuteko barriz, Ordoño'ren gudarijak baño ziñaldari obarik ez: oneik, Orduña ta Amurrio'ko ibarrak igaroagaz Luxaondo (Luvando) soluak-ziar Bizkai'ra sartuten joyazan.

Euzko-mendi-artzain zolijaren begi-ikusmen zorrotzak baña laster ikusi euzan, eta Izarra ta Orduña-mendijen erpiñik-erpin be-aldietako basetxerik eskutubeneratu-erazo eutsan guda-irrintzi zorrotzaren oyartzun zolijak, atzerritarrak izkilluz beterik etxeko atarira ija elduban ziraneko izparra zabaldu eban. Eta oyartzunau, etxerik-etxe ibillita gero, azkenengo aran eta arruetara eldubagaz, atzerritarren aurkako gudaketiaren egarrija Bizkaya'ren bijotzian ixetubaz joyan

Txaunate bakotxak bere gudari-taldetxu txikijak baña ¡adoretsubak! gertau dauz, eta Durango'k be bere gixonek emoten dauz, Santxo-Eztegiz jauna buru dala.

Eta atzerritarrak Bizkai'ko lurra zapaldu eben baño lenago, lugin, arrantzale, su-gixon ta artzain gudari-taldez burestundubak ziran Padura ta Ugao-mendijak.

Bitartian Ondiño'k aurrera egijan, berak ekarzan gudarozte ikaragarrijaren indarragaz adoretuta, ¡aurrera! egiten eban, eta aranak igaroagaz, errekertz-ziar ustetsu aurrerantz egin be.

Padura-magalera eldo ziraneko baño, goiko mendijetatik urten eban turutotsaren zarata ezaungiak bertan geratu-erazo eutsien, eta beriala euzko-gudari bulartsubetatik urten eban guda-irrintzi zolijak ortze-oyal-oztiñak ebagi ebazan, eta alde bitzubetako gudarijak euren izkillutzarrak eskubetan ebezela aurrez-aur aurkitu ziran.

¡Kudaketa gogorra ziñez! Alde batekuak turkatarren aurkako gudaketetan-eta txikitatik guda-egiten oitubak; beste aldetik barriz, euren azkatasuna aldeztutera joyazan euzkotar bulartsu adoretsubak; koldarkeriz oinkada bat lur galduko ezebenak, bitzubek.

Eta agiñak ¡kirrizkadaka! ebezala euren aizto-erpiñak bata-bestiaren bularretaranz begira imiñi ebezan, euzkotarrak ¡zaztakada! gogorrak etzerritarrai jaurtiten eutsiezan, baña atzerritar batxu bat bera be ezin eben lurreratu; burmezko barru-janzkijak ebezan, ba, atzerritarrak. Eta jazokun bakan onek ixerdi-larrijak atara-erazoten eutsoen bizkaitarrai.

Ekin eta ekin baña bizkaitarretako batek atzerritarren sabel-aldian aiztuak barrurantz egiteko lain bitarte idoro eban, sabeletik sartu eutsan aiztokadiagaz gaztelatar gudarija lurrera jaurti eban-eta.

Eta gaztelatar gudarijak be burdiñezkuak barik aragizkuak zirala-ta aiztokadiaren zauri-zillotik odol gorrija erijuagaz lurrera jausten zirala ikusi ebanian, "¡sabeletik mutillak!, ¡sabeletik!" didar egin eban, eta ¡sabeletik! ekiten asi ziran danak, eta berialako baten Padura gustija gaztelar gudarijen soin illez estalduta geratu zan.

Eta gaztelarrak euren gudaririk onenak jausita, eta Ordoño euren gudal-buruba euzko-emakume adoretsu batek jaurti eutsan aizkorakadiagaz buruba erdi bi eginda ebala lurrian ilda ikusi ebenian, aurrera jarraitzeko adore barik, bizkaitarrai atzia emonagaz igesari damotse. Euzkotarrak atzetik darraitsoe; atzerritar gixagaxuak barriz arin egin biarren egin biarragaz, lurrera jausita ziran euren lagunen soin-illetan oñakaz jota lurrera jausten dira, euzkotar gudarijen lokarripian lotuta geratuteko.

Bizkaitarrak Bizkaya'ren azkenengo munarrirarte gaztelarrai atzetik jarraitu eutsen; Bizkai'tik imiñi ebezanian baña ezeutsen geyago jarraitu, euren erritik atazko gauzarik bizkaitarrak ezeben gura-ta.

Auxe ixan zan Padura'ko gudaketea, Ander deunaren egunian orain 1064 urte dirala Arrigorrijaga'n bizkaitarrak garalle urten eben gudaketa gogorra. ¡Areik bai zirala benetako bizkaitarrak!

Geure Aberrijau gaizkatu, azkatu gura ba'da, gixon bulartsu arein antzekuak ixatera alegindu biarko gara, gixonok, eta emakumak, barriz, Ordoño'ren buruba aizkora zorrotzez erdi bitan imiñi eban emakume adoretsubaren antzekuak.

URIBITARTE'TAR IBON.

Galdakano

ARANA ETA GOIRI'TAR SABIN'EN OMENEZ

Gaur, igandian, Galdakano'ko jeltzaliak jai eder bat egingo dogu Arana eta Goiri'tar Sabin geure irakasle maitiaren omenez, bere erijotzako 28'garren urteurrena ospatzeko, Euzko Gastedija'ren eta Emakume-Abertzale-Batza'ren lagundasunaz.

Goxian, bederatzijetan ixango da jaupa abestuba txadona zarrean, Euzko-Gastedi'ko abeslarijekin, zeñetara elduko diran Alderdi'ko agindarijak eta Euzko-Gastedija'ko. Jaupa onetara dei egiten yake emakume ta gixonezko abertzale gustijai.

Gabean, gure Jel-Batzokijan ixango da jai polit eta begi-begiko bat. Ona emen bere

IRAGARKIJA

Lenengo atala.—Zortzi ta erdijetan Euzko-Gastedi'ko txistularijak aukerako euzko-eresijak joko dabez, onetara:

1. "Larguetto".—Urteaga.
2. "Variación para txistu".—Sorozabal.
3. "Iru damatxu".—Urteaga.
4. "Iñaki Deuna'ren Ereserkija".

Bigarren atala.—"A Arana-Goiri'tar Sabin", erdel-olerkija, E.-A.-B.'ko lendakari Abasolo'tar Josebe neskatillatxu bikañak.

"A la memoria del Maestro", Gomutaki-Omena, Egileor'tar Genar'ek.

"Sabin", euzkel-olerkijak, Zugatzaga'tar Jon, "Algorri"'k.

"Sabino, patriota", Mandaluniz'tar Joseba'k.

Itxaldi sutsuba Zabala'tar Josu jeltzale zintzuak.

Irugarren atala.—Euzkel-abestijak, abeskoren bikaña dan Elgea neskatillatxu lirañak eta abespeiti ospetsu Mendibeltzua jaunak.

¡Galdakano'ko abertzalea! gaur goxian guazen gustijok txadona zarrera, bertan jaupa deuna entzunaz Sabin maitiaren gogo-aldez otoi egitera. Eta illuntzian gustijok Batzokira.

¡Aurrera beti! ¡Gora Euzkadi! ¡Gora Sabin!

ALGORRI.

ERRIJETATIK

BERASTEGI

BATZOKIKO IZPARRAK

¡Azi erein berri gañean bai ederki erortzen dala lanbro pitin bat, erauntsi koskor bat, nola piztu, ernetu ta lurkatzen ditun zaii. biguñak! Itz eder batzuek beste batzuen ondoren zein egoki loretu nola sendotzen duten gure adimena, gure biotza:

Lengo igandeko itzaldia zer garai egokian erori zan gure biotzatara! Ez genduan izan oraindik Irazusta jaunaren itzaldia gozartutzeko aztirik ta orra nun datorkigun bere itz sutsua zuzentzera beste Abertzale jator bat, Tolosa'ko lege gizon ospatsu bat aldun izandua Eizagirre'tar Joseba jauna, bere itz lagun ta txukunakin gure biotzetako garra berpiztu ta txirikatzera.

Zein itz ederrak esan zituan, bai egoki agertu zigula zer dan abertzaletasuna ta zer zarrontzale (karlista) izatea, ta nun dagon gizarajo oen okerra. Iru ordu laurdenen eguki giñun esan oi dan bezela ezpañetik erde dariola bere itzak entzuten, danak itzaldia bukatzeko naigabez. ¡Nola bereganatu zitun gure naikariak!

Ta bai ederra zegola Batzokia, Pitxi gutxikin bañan txit apaña, guztiz zoragarria. Ez da arritzeko gauza arrenbeste larros, lili ta julufrei bere sapaipean eduki ezkeroz.

Illunabar arretan an bai zeren Urdin-Arrain, Izoztzalde eta Eguzkialde auzotako neskatil euskotar guztiak, beren begiratu gozuakin, beren arpegi alaiakin salatuaz euren abertzaletasuna, euren biotzeko Euzkadi ganako maitasun bizia. An bai zeren etxeko-andre ta etxeko jaun agurgarri asko, an bai zeren ziñegotzi jaunak, an bai zeren gazte batzuek basoz baso ordutérdiko bidia ekarri zutenak itzaldia entzuteko, an bai zeren Elduain ta Elduko abertzaleak, an bai geuden gu erriko bazkideak, arantzak larros tartean bezela, julufreipean ostoa bezela, lilitartean adar olergiaren gixa.

Egun oroigarria azillaren 22'garren eguna, ¡a zer nolako txilborreko miña daukaten egun abetan gure arerioak gu orrela pistu ta esnatuta ikusi ta!

SABIN'EN GOGOZ MEZA

Datorren igandean degu abertzaleak amarretan jaupa gure Irakasle Sabin'en aldez ta eskatzen zaizute abertzale danari meza arretara etortzeko ta Euzkadi'ko Jaun Betikorrari otoi egiteko Abando'ko ziñopagatik.

MUÑO ZURI.

MAÑARI

Gaur, igandian, amarretan emongo dan meza nagosija Arana eta Goiri'tar Sabin gure Irakasle maitiaren gogo-aldez izango da. Abertzalion biarkuna, eleizkizun onetara erdutia da.

ELEIZKIZUNA

Igazitako igandian, zortziretako mezan, neskato-mutikuak euren illeroko Jaunartzia euki eben. Gure umiak aingerutxuak lez Mai-deuneratu ziran. ¡Eta ze polito abestu eben! Entzutia atsegiña zan.

JUAN-ETORRI

Emen egun batzuk igarota, aste onetan juan da Santurtze'ra Baraya'tar Miren neskatillia.

—Bilbao'ra juan ziran, Untzalu'tar Todor, Ikabaltzeta'tar Kerman, Barrenetxea'tar Erramone, Arteaga'tar Luke ta Goiti'tar Pirmitibe.

—Astartian egon ziran emen Aranberri'tar Kerman eta emaztia.

—Bilbao'tik etorri zan Lete-'tar Domeka, kontratistia.

EZKONTZA

Etxanobe'tar Juste, "Urkule-erdi"'ko neskatilla onbidetsua, Olaeta'ko etxagun andi bategaz eskontzeko asmuetan dabil. Zorionak neska.

ERIJOTZA

Eleizakuak artuta, astelen goizian il zan Uriarte'tar Baldomer "Zeortu"'ko gizon zarra. 76 urtedun zala. Gorpua'ren obiraltzia astarte goizian lagun askogaz egin zan. Jaunak zeruan euki begi.

Sendijari atsekabian laguntzen dautsogu.

DURANGO'RA

Igandian, Emakume - Abertzale-Batza'k eraldutako jaire, emetik be lagun pillo bat juan gintzazan. An egin zan guztijari eder-eder eretxita, illuntzean, pozez etxeratu giñian. Aberrija'ren eguna zan da.

OSATUTA

"Andikoetxe"'ko Atutxa'tar Estepan gizona, beremakal-alditik osatuta, aste onetan agurtau dogu. Poztzen gara.

MENDIGOXALIAK

Igandian igon ziran Eskubaratx'era, Larreategi'tar Joseba ta Garcia'tar Jon Gurutz, Elgoibar'ko mendizale azkarrak.

ARTZAÑAK

Emeko artzañak, astartian saldu ebezan aurtengo ardiuliak edo lanak. Arrobia, ogeta bat lauerleko ta erdijan. Saneurrija, urtetik urtera gitxituaz joiakiala ta, artzañok, dantzarako ez-egozan; itunago baño. Baiba, gauziak olan jarrai ezkero, biar-bada, ganeko urtien baten duban (debalde) emon biarko dabe-ta.

NEGU-ONTAN BE BAI?

Igazitako negubaren igarle izan zan artzaiñ-aguriak diño, negute onetan be mendijetan edurra sendo be sendo jausiko dala. Igaz, guztija igarri eban; eta orainguan be, uste dot, erdija baño askozaz geyago igarriko dabela. Aren berbak aiziaren orbelak eztira ta.

Jaun-Goikua guztijen gaiñ baña...

"BILDUR"'I

Bustintza'tar Gabin abertzale zintzo orri, zeure ama onaren erijotzaz artu dozun atsekabian laguntzen dautsogu. Ta zeure amaren gogoa, geure otoitz apaletan gomutan izango dogu.

MAÑARIKO.

LEKEITIO'TIK

SABIN'AN ALDEZ

Ogeta bostean ixan zan geure Irakasliaren oroimenezko jaupa edo meza. Iñoiz baño yente geyago batu zan bertan. Goikoetxea'ren "Libera me" abestu eben geure abertzale mutil gastiak. Arrantzaliak be an ziran .(1)

Al-ixatia, nai-ixatia dala diñoe, ta alatxe etakusten dabe oneik aldi laburrean asko ikasi dabelako.

E.-A.-B.

"Euzko Gogua" emoteko ustia daukoe emeko Euzko-Abertzae-Batzakuak. Antzerki ederra da ta uste dogu errijau batuko dala aretuan. Eztira makalak emakume oneik.

OSAKUNTZA

San Sebastian osagilliaren sendategijan osakuntza egin eta dago Larreta'tar Alpontsa abertzale zintzua. Ainbat lasterren geure artera etorriko alda. Aspaldijan gexorik dago Urkiaga'tar Jon be. Garabilla'tar Kesari erdi-gexo edo egon biar da. Osatuko al zarie arin arintxu.

POZTUTEN GARA

Igandian ugutzau eben erri onetako Zabaleta'tar Josebe'ren semetxuba. Eli euzkel-ixena ipiñi eutsoen. Zorijonak etxekuai.

AMAYERA

Gaurko naikua da. Emen gagoz abertzaliai laguntuteko. Geure batzokijan dogu Emakumiak be toki ederra. Agur.

Abertzale-Batzako Bat.

Uarra.—Konke arrantzaliak be erdu ziran Arana-Goiri'ren gogo-aldez zan jaupara. Zer ba! Lekeitio'n dagozan liorreko gustijak eztozube balijo arrantzale batzuk beste. Eta zeu E.-A.-B. zaran ezkero mutil arein begira-edo ezta? "Euzko Gogua" ija ondotxu egiten dozuben.

"Beste bat" deritxonak be bidaldu daust idazki polita, baña gauza bardiñak diñozubezan ezkero, zeuria dua lenengo, konponduta euki dodalako lendik. "Beste bat" ena otzara barrura, barrija bidalduten dabenian barriz letra dotorez.—Lauaxeta.

ZEANURI

ANDER DEUNA

Azterri'ko auzuniak, urtero lez bere eguna ospatuteko ustea dau. Ogaragoti'ko basotxano (edo ermitan) txonitza izango ta jaupa amarretan. Baita urte barruban ildakuaren alde igiten diran ukar (edo limosnak) sendikoen ixenak irakurten dira jaupa tan.

KOIKILLE DEUNA

Igandian ixan zan ereslarijen eguna. (Emengo txistularijak eukartu edo egin ebezan, eskenduban entzun auzen eresiriketa). Goiko elexan amarretan Aaller jaupa abestuzan. Eskintzan "Ecce Paniz Angelo'zun" abesturik. Erasi da Txadon-abezteatzaz oso andikiro txonitza egin euzkun gure Txaunburu (parroko) jaun argijak. Ondoren ereslarijak bildu ziran Manterola'n jatetxean.

EMAKUME-ABERTZALE-BATZA

Emen bere aurrerantza goyaz. Batzokijan bildu zan igandian ainbat andereño da baserriko nezkatilla be. Une atan ikusi gendun geure artera erdu zala Robles Arangiz aldun edo diputadu argija ta berak eta Sidorrak. Ondoren Artezkaritza ixentau zan emengo andereño irakazlemiak ixentaurik. Zuluaga'tar Miren Koldobike, Zuluaga'tar Margarite Pujana'tar Miren. Laguntzalleak Arana'tar Martiñe Axpe'tar Errozale, Etxebarria'tar Tiburtze, Goikouri'tar Martiñe ta abar.

AURRERA BA TA EKIN

Euzkadi gure irakasliaren urte urrenean. Oso ederto agertu yakuri gure izparringijau Etxe bakotxean bat astiro irakurteko euki bear leukie, ez ba ainbarik geratu basetxi etan be Baita egun orretan Bilbo'n Deun Bingen txadonan egin ziran illetetara ixan giñan Baña alangorik ezta ezautu, elexan ezin sartu; ordu bat lenago gonburuz beteta.

LUGIN ARAZOAK

Artuak batu ta gari eraiten dabiz, iraduz, lugiñak. Aurten pozik aurkitzen dira artua ugari, inda babia be bai... baña sanaurri nerkian emon biar. Urdiak (txarojak) sanaurri gitxi egiten dau zazpi ogerleko terdi edo, igez baño zerbait berago. Gastaña'k iru ogerleko anegiak. Artzañak artuliak, saldu dabez 21 laurleko bekuak eta Gorbei'kuak 23 laurlekuan. Urteotan lanak berantza egin dau. Artzañe'tzat ezta ona.

Sortze-Garbija'ri bederatsi urrena.

Deun Ixidor txadonan asiko da astelenian Txonitzak egiten aurten Maruri aba euzkel-idazle bikaña yaturku.

KONTUZ IRAKURLIAK

Emendik ondo yantziko morrosko bat dabil. Protestante'en Bibliak'saltzen oso merke, ta bakotxak gogoan euko bear dan elexak debekauta daukazala liburubok.

BASERRITAR BAT.

ETXE TA LURR SALDU-EROSTIA
Etxien-gain diru arrtu-emotia
INTXAURRAGA'tarr P.
Bilbao-Ballen, 3-2'g. 11.685 Urrutizk

DONOSTIA

SABIN'TZAZ OROITZEN

Beñere ez bezelako oste aundia izan da, bai goizeko jaupa laburran, bai gabeko jayan ere.

Ederki abestu zuten jaupa bitartian, Lizarraga ta Olaizola'ek abeslari bikañak.

Ugartetxea, Egilegor, Olaizola ta Zubimendi zirala, itzaldi ta irakurlariak, aldi atsegina igaro genuen, Sabin'en oroimenez Euzko-Etxea'n egin zan jaian.

Gaur igandea goizeko 11'an Miren Deuna'ren eleiz zabal ta ederrian, jaupa abestua, 200 abeslari diran abesbatza abertzea'k, lenengo agerpena izango du.

Euzko abesbatza onek, lenengo agerpena Sabin'en gogoaldeko jaupa ontan egin izan naidu.

Jaupa ontara zatozten alderdi buru, ziñegotzi, U. B. B., Batzoki, Gastedi, buru, aldun, diran ta len izan diran abertzakari erdiko alkitan jartzeko arren eskatzen zaizue, ortarako alkiak gertu egongo dira eta.

ANTZOKI JAYA

Gaur, 7'garren Antzoki jaya. Erderazko antzerki aberkoi ederra, Biar jaunak idatzitako "Manu Soro", iru ekitalditan. Arratsaldeko 6'an.

ANTZEZLARIAK TOLOSA'RA

Len Antzeztutako "Neskazarra" atsegin zizai otela-ta larun batean "Mutil zar" antzeztutzen, Tolosa'ko Gorriti antzokian gera. E. E. Antzezlariak.

NERE TXALOAK

Txapela erantziaz txako jogenezake abertzaleak, irakaslien urte urrena zala ta, irten dako EUZKADI zenbaki ari.

EGIA AURRETIK TA AURRERA EGIA

Gure "Euzko Abesbatza" sortzea dala ta, emengo "Orfeón Donostiarra", bere aurka ja ki zan, ta bere gorrotoa aurrera darama.

Abeslari abertzaleak, urte askoan "Orfeón" ortan lana gogotik egiñaz zintzo iarraitu duten abeslariak, orain "Euzko Abesbatza"'n abestutzen dutela ta, biali dituzte. Abeslari abek, bi abesbatza abetan jarraitzeko gogo bizia zeukaten, bañan Orfeon Donostiarra'ko bazkintzak, ez du iñolaz ere Orfeiko abeslariak Euzko Abesbatzakoak izaterik nai, "incompatibilidad" omen da.

Gure Abesbatzara zetozten abeslariari re, "edo orrera edo onera "otsegin dioe. Beti ikusmirau daude, beretakorik iñor gure gana etortze bada, gogor "edo onera edo ara" agintzeko. Esate baterako, gure aurka alegin guzi guzia "Orfeón Donostiarra" ori egiten gogoz saio da.

Au orla izanik, biar igandea, "Bilintx"'en omena dala ta, gure aurka dagon "Orfeón" ortan, jai bateratu da.

Jai ortan, "Dunixi", aspaldiko abertzale ezaguna itzlari da. Itzaldi antau, Laborda, Kortajarena, ta beste abertzale abeslariak abestuko dute, ala iragarri da beintzat.

Euzko Etxean, ta abertzale artean, asko arritu dira, nola leitekean, gure aurka, abertzale aurka, ain sutsu jeiki dan "Orfeón" ortan, "Orfeón Donostiarra" ortako bazkuntzaren aginduz, aberrira leauri "incompatibilidad" sortu dioten bazkintza orren aginduz, abertzale onak, itz, ta abestera juatia. Arrituzerate ¿ezta? Orlakoxiak gaituk gu, ¿onegiak, kaikuegiak, "Lengusu"-ak? Bakoitzak bere iritzia ren jabe da, erik nerea badet.

ATARRENE.

AZPEITI

ARANA GOIRI'TAR SABIN TA ILDAKO ABERKIDIEN GOGO-ALDEZ

Igesitako igandean ta iragarrita gendukan bezela esan ziran Erruki-etxeko dontxuan gure Irakasle maitia ta bere jarraitzallien gokaxuen aldezko jaupa eta illotoyak.

Txadonkizun orretara notin asko urbildu zan ta oso ederra izandu zan Jaun-Aundia ematerakoan bertaratu ziran geyenak Mai Donera urreratzen zirala ikustea.

Abeslariak ere eurai zegokiyona ederki bete zuten.

Ez genduke lerro abek bukatu nai gure eskerrak abeslariak zuzendu dituan apaiz jaun agurgarriai, ereskiñakin lagundu duan Eleizburu gazteai ta Erruki-etxeko apaiz jaun ta lekaimeak eman gabe, eleizkizun oyek beste urtietakoak baño ederragoak irtetze arren beren laguntza eskañi digutelako.

AZKOITI'N

Igandean egin ziran gure auzo-erri orretan emakumeak euren ikurrin onespena zutelata ospatzen zituaren jai aldi aberkoyak. Emendik asko juan giñan ta ederki ta aunditasun ikusgarriagaz ospatu ziran jai oyek. Batez ere itzaldietara notiñ asko bilduzan ta gogo onez entzun ta irrari genitun geure biotz gogoetan itzlariak esan zizkiguten egi sakon ta mamitsuak. Bertan agurtu gendun "Lauaxeta" gure zuzendari jauna, berau ere itzlarien tartekoa bai zan.

Eskerrak damazkiotegu gure deiari arretaz erantzun dioten azpeitiar abertzale giz-emakumeai ta uste degu gure emakumeak azkoitiarrai egin zioten "erregaloa" ondo eskertuko diotela. Ta orain galdera bat. Biurtutako olkiak atsegin altzaizute askoitiarrak?

ITZALDI BAT

Datorren igandean ill onen 29'an arratsaldeko txadonkizunen ondoren itzaldiak izango dira "Euzkaltzaleak'en biltokian. Itzlariak "Ira" euzkal-idazle argia ta emakume liraiña dala ta beste bat izango dira. Aurkespena erritar andereño euzkel-idazle batek egingo du.

Itzaldi oyek emakumezkoentzat bakarrik izango dira ta bertan artuko dira E. A. B. sartu nai dutenen izen-abizenak.

Emakumeak etorri guziok itzaldi abek entzutera.

NASTUAN

Laster ezkontzekoa da Bereziartua'tar Bingen Altzibar'tar Jone nezkatil politakin. Zorionak.

Ikurtonakin sendotuta il da "Zabaleta" basetxeko Aizpuru'tar Iñaki Mirena (G. B.). Aren sendiai nere tamal agurra.

KIROL.

GALDAKANO'TIK

Erri onetan be Koikilla deunaren eguna ospatuten dabenak ba-dira, ereslarijen done onen egunian, ba, batian bestian jan-edan ederrak egin ei dabez-eta.

Ta datorren urtian jai ederragua egiteko asmua ei dabe barriz. ¡Aze-ederto egingo daben! ¡Geruago ta obeto egiteko asmuetan beti! ¡Aurrera mutillak, orixe da biderik onena-ta

TXIMELARPE'KO ARTZAÑARI

¿Nundik nora zabiltz zeu aspaldijon artzain maite ori? Idatzi be eztauskuzu zeuk aspaldijon bape egiten.

¿Antxiña baten senargeitxubat billatzeko egin neutzun eskariiak bildurtuta zaukoz ala? Ondiño be tente dozu, ba, eskari ori, beraz zeuk kontubak atara nire eskari oneri zelan erantzungo dautsazun, nik neuk beintzat eskarijoni neuk gura dodan lez erantzuten eztaustazunartian eztautzut baketan itxiko-ta. (1)

Orain barriz beste gauza batera guazan. ¿Euzke-Atal'eko idazliok ez ete geinke zeozer egin eleiz-altara barri orretan Mikel deunaren irudi barri bat iminteko?

"BILDUR"'ERI

Zeure ama zanaren erijotzea dala-bide, zeure atsekabe aldijan lagun nayatzu. Eta zuk be irakurle, otoi il diranen gogo-aldez.

IMANOLE.

---

(1) Doguzan urtiotan, Imanole, olako arazu bakanik ezeyozu emon Tximelarpe'ko artzain gixagaxuari, gaur egunian senargei tayuzko bat topetia kortako asto zarrari eun duket eragitia baño gatxagua da-ta.

ARRA"ATE'TIK

GURE IRAKASLE SABIN'E GAITIK

Bere 28'garren urte urrena gogoratxeko, izan genduan Batzokian, jai eder bat.

Gure emakumiak abestu zuten lenengo, berak bakarrik egiten duten bezela, abesti polit bat, Sabin gure Irakasle aundia goratuaz. Gizakume gustiok berai entzuten egon giñan beren abots-zoragarria, eta bai irabazi zuten bezela txalotu be.

Beriala Maiztegi'tar Sabin, abertzale gasteak (ba oraindik ez ditu 13 urte) irakurri zituan olerki batzuek Irakaslien oroimenez.

Gaztetxo onek ere txalo asko irabazi zituen.

Txalo artian igo zuan itz egiten Arbeloa jaunak.

Argi eta garbi itz-egin zigun jaun agurgarri onek, jarraituaz Irakaslien bizitza gustia, beren 17 urtetik aurrera eriotzarārte.

Aiñ ederki agertu zigun Arana-Goiri'tar Sabin'en irudia. Esan genezake len baño geyago maite degula, azkatasuneko bidea erakutsi zigun gizon au.

Sabin maitiaren atsegin-atsekabeak bizi eragin zigun Arbeloa jaunak da orrela ikusi gituen bi negar malko baño geio, ixuritzen Bere eriotza agertu zubenian.

Azkenik, eta emakume batzuek eskatu ondoren (Nork ukatu emakumeak ezkatu ezkero?) bi itz egin zituan jaun onek emakumientzat, gogoratuaz beren abertzaletasunakin zenbat lan egin lezaketen, Euzkadi gure aberri aren aldez, da aurrerapide aundiak emanaz bide ortatik jarraitzeko, amaitu zuban bere jardun aldia. ¡Bai txalotuba izan zala jaun argi au! Bañan oraindik artu bera Arbeloa jaunak nere zorion bero-beroa, lerro onen bitartez.

"Euzko-Abendaren-Erezerkia" abestuaz guztiz bukatu zan jai eder au.

Igandea gaur, goizeko 9'tan izango dan Jaupa'n abestuko du Batzokiko, abetz-batzak (orfeoiak) eta alegindu danok juaten da otoitz bat ezkiñi gure Irakasle Sabin'en onez.

GAZTELU-ONDO.

ARAMAYO'TIK

Egunotan bizkor dabiltz baserritarrak, Artuak etxeratzen eta gari-eraiten ekiteko, lurrak gertatzen zintzo-zintzo dabiltz. Gariak erain eta gero baserritarrak bixi modu ederra eruango deutzue, urdalla ondo bete ta zantzo-ederrak egiñagaz, mendijetan edur zurija ikusi ezkero zukalde onduan ipuin ederrak esanagaz aitak beren seme-alabai. ¿Noren bizi modua izango da aurtengo neguan obia? Nik ez dakit zer esan.

EKIN OLAN

Erri onetan be badira aberzaliak baña atzeratuta gagoz erbesteko erri onduan. Oingo gastiak ez dabe pentzazen besterik. Gaztiak olgau bai, baña ordu bat edo bi astian emon Euzkadi geure ama ederrari, batzuk alde batetik eta bestiak bestaldetik gogor zintzo beti aurrera eruan biar degu geure bide zusena.

AZKENENGO ITZ BAT

Zer egiten dozue "batzokija" ez al dozue ipinten? ez dau dirurik? Nik gomuntau dot gauza bat

Ez dakit ontzat artuko dozuen baña esango deutzuet. Ipiñi zeben listan lerro batzuk batzokijan aldan dirue, emongo duenak, eskatu apur bat bada be, azke da ondiño eskatetia. Agur ba.

GAÑEKUA.

GAZTEIZ

ITZALDIA

Iragarrita eguan bezela igaro dan larunbata gabian emengo Euzko-Gastedijan itzaldi zutsu-eder bat egiñ eban bizkaitik aldun dan Horn Jaunak. Bere itzaldi gustian ederto erakutsi euskun AranaGoiri'tar Sabiñ (G. B.) zanaren bizitza; sarri-askotan autzi erangiñion bere itzaldia txaloakin, baña azkenez bere bero jo geuntsozan.

JAUPA

Igaro dan igandean goxeko amarretan Ama Karmengo eleiz ederrian jaupa eder bat emon eben iru Aita Karmeldarrek Arana Goiri'tar Sabiñ (G. B.) ren gogo-aldez, emengo Euzko Gastedijak aginduta. Jaupa abestu eben lekaide abeslari talde gustijak Euzko Gastediko abeslariakin batera azkenez Zarate Jaunak bakarrik ederto abestu eban il otoi bat; talde andia elduzan ba emen ikusi genduzen abertzale gustiak, baita ere makiñabat neskatilla.

¿"HERALDO ALAVES"?

Izparringi au emetik egunero urteten daben au, Araba Uri Buru Batzarrak erosteko asmotan dabil, eta zarata onak dagoz aister izango daba guretzat. Asko poztute gara albista onekin, baña geyago poztuko gintzake erosi ezkero euzkel-orri bat zabalduko baleu.

EDURRA

Emetik ikusten diran mendi batzuk edurrez zurituta daukez gañiak, baita Gorbea be zurituta dago.

IRRINTZI

URRETXU'TIK

EUZKO GASTEDIJA'N

Iragarrita zegoan bezela, Añibarro jaunak eman zuan bere itzaldija igande gabean.

Aurkestu zuan Altzeta'k; txalotua izanik.

Ondoren, Añibarro jaunak asiera eman zion itzaldiyari, ta tartetan txalo ugariak entzunaz, amaiteran ugariago. Entzutea aiñ atsegiñ izan tzitzaigun itzaldi mamitsua!

Beragan egin deikegun azalpenik onena da, ez gendubala uste ordu bete aiñ azkar igaro zeikenik.

Azkenez, danok zutiñik, abestu zan "Euzko-Abendaren-Ereserkija".

SABIN'EN GOGO ALDEZ

Gaur, igandea (29) lekaimen txadontxoan izango da jaupa, Arana eta Goiri'tar Sabin eta il diran beste abertzalien gogon alde. (Goyan bego).

Ia ba bertan biltzen geran emango zayo asiera txadon nagusian Sortzez Garbi'ko Amar'n bederatzi urrenari. Ordubak izango dira, goizean 6'etan eta gabean sei terdietan.

EZKONTZA

Ezkondu zen Martin deunan txadonan emengo Muxika'tar Inese, Bobeda'tar Jon'ekin. Zorionak.

ARRI GOTZON.

ABADIANO'TIK

ERRI ONETAKO ABERTZALIAK

Ain bat dira emen abertzale zintzuak dirudijenak, baña diranak ez danak. Abertzale onak baña nor zelakua dan begiratu barik berak zintzua ixaten jarraituko dau.

DURANGO'N

Igazi dan igandian Durango'n ixan nintzan, ta erri onetako askotxu an ikusita nebazaneko ustiagaz juan be. Baña ez; uste neban baño gitxitxubago ikusi nebazan, ba, jayeguna ixan be-ta, "jasban" edo dana dalako orretan jira batzuk egitiagaitik geratuko ziran geyenak; beste batzuk ostera, Durango'n ixan ziran lako jayetara-ta juatia leluen gauzea zala-ta olako lelokerijarik ez egitia gaitik.

Neuri jarraitu ixan ba'zeusten orraiti, Durango-aldian ondo pozik ibilliko zintzezan, euzko-jai politetariko bat ikusiko zendubeneta.

BATZOKI'KO NAGUSIJAK

Zubek Batzoki'ko nagusijok gogor egiten ezpa-dozube txarto ibilli biar dogu. Zuben agindubak betetako gogorrenak dirala be ni neu gertu nago, beraz deitu niri, zeuben esanera makurtuko naz-eta.

ZORTZIKO BAT

Euzkeldun jayo nintzan
Euzkelduna asi,
Euzkera utsik amak
Eustan irakatsi.
Euzkera maite-maite
Zabiltz neugaz beti;
¡Euzkera il ezkero
Eztot gura bixi!

ELEXAKO ABESLARIJAK

Igazi dan igandian egun aundija ixan eben gure abeslarijak, Koikille deunaren eguna zala-ta.

Neure laguna dan abeslari batek esan eustanez, jai ederra egin ei eben, ta baita alaya be; ¡nalkua abestu ei eben, ba!

Basterretxea'tar Ezekel be, ontxe gudaritzatik etorrita dago-ta, abeslarijen janian ixan ei zan, ta gudari-arrantxuari baño abeslari-aparijari gozuago eretxi ei etson. ¡Lekuteko aldia jauk!

KUKUTZAR.